

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

zo 16. júna 2022*

[Znenie opravené uznesením zo 6. septembra 2022]

„Nesplnenie povinnosti – Koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia – Nariadenie (ES) č. 883/2004 – Články 4, 7 a 67 – Voľný pohyb pracovníkov – Nariadenie (EÚ) č. 492/2011 – Článok 7 – Rovnosť zaobchádzania – Rodinné dávky – Sociálne a daňové výhody – Prispôsobenie súm v závislosti od cenovej úrovne v štáte bydliska detí“

Vo veci C-328/20,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ, podaná 22. júla 2020,

Európska komisia, v zastúpení: B.-R. Killmann a D. Martin, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

ktorú v konaní podporujú:

Česká republika, v zastúpení: J. Pavliš, M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

Chorvátska republika, v zastúpení: G. Vidović Mesarek, splnomocnená zástupkyňa,

Poľská republika, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

Rumunsko, v zastúpení: E. Gane a L. Lițu, splnomocnené zástupkyne,

Slovinská republika, v zastúpení: J. Morela, splnomocnená zástupkyňa,

Slovenská republika, v zastúpení: B. Ricziová, splnomocnená zástupkyňa,

Dozorný orgán EZVO, v zastúpení: E. Gromnicka, C. Howdle, J. S. Watson a C. Zatschler, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastníci konania,

proti

Rakúskej republike, v zastúpení: M. Klamert, C. Pesendorfer, A. Posch a J. Schmoll, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

žalovanej,

ktorú v konaní podporujú:

Dánske kráľovstvo, v zastúpení: M. Jespersen, J. Nymann-Lindegren a M. Wolff, splnomocnení zástupcovia,

Nórske kráľovstvo, v zastúpení: S. Hammersvik, J. T. Kaasin, L. Tvedt a P. Wennerås, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastníci konania,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory A. Prechal, sudcovia J. Passer, F. Biltgen (spravodajca), N. Wahl a M. L. Arastey Sahún,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 20. januára 2022,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Európska komisia vo svojej žalobe navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Rakúska republika si
  - tým, že zaviedla prispôsobovací mechanizmus týkajúci sa rodinných prídavkov a daňového bonusu na vyživované dieťa pre pracovníkov, ktorých deti majú trvalé bydlisko v inom členskom štáte, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článkov 4, 7 a 67 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, 2004, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72), ako aj z článku 7 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 492/2011 z 5. apríla 2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 141, 2011, s. 1), a
  - tým, že zaviedla prispôsobovací mechanizmus týkajúci sa rodinného bonusu „plus“, daňového bonusu pre domácnosť s jediným príjmom, daňového bonusu pre rodiča samoživiteľa a daňového bonusu z dôvodu výživného pre migrujúcich pracovníkov, ktorých deti majú trvalé bydlisko v inom členskom štáte, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie č. 883/2004

2 Odôvodnenia 8, 12 a 16 nariadenia č. 883/2004 znejú:

„(8) Všeobecná zásada rovnakého zaobchádzania je mimoriadne dôležitá pre pracovníkov, ktorí nemajú bydlisko v členskom štáte ich zamestnania, vrátane cezhraničných pracovníkov.

...

(12) Vzhľadom na proporionalitu by sa mala venovať pozornosť tomu, aby sa zabezpečilo, že zásada prispôsobenia faktov alebo udalostí [rovnakého zaobchádzania s faktami alebo udalosťami – *neoficiálny preklad*] nevedie k objektívne neopodstatneným výsledkom alebo k prekryvaniu [alebo k súbehu – *neoficiálny preklad*] dávok rovnakého druhu za tú istú dobu.

...

(16) V rámci Spoločenstva neexistuje v zásade oprávnenie na to, aby práva na sociálne zabezpečenie záviseli na bydlisku danej osoby; v špecifických prípadoch, najmä pokiaľ ide o osobitné dávky späté s ekonomickým a sociálnym kontextom [s ekonomickými a sociálnymi pomermi – *neoficiálny preklad*] danej osoby, bydlisko by sa však malo [mohlo – *neoficiálny preklad*] zohľadniť.“

3 Článok 1 písm. z) tohto nariadenia stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

...

z) ‚rodinná dávka‘ znamená všetky vecné alebo peňažné dávky, ktorú sú určené na pokrytie rodinných výdajov, okrem preddavkov na výživné a osobitné prídavky [a osobitných prídavkov – *neoficiálny preklad*] pri narodení dieťaťa a osvojení dieťaťa, ako sú uvedené v prílohe I.“

4 Článok 3 ods. 1 písm. j) uvedeného nariadenia stanovuje:

„Toto nariadenie sa vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú týchto častí sociálneho zabezpečenia:

...

j) rodinné dávky.“

5 Článok 4 toho istého nariadenia, nazvaný „Rovnosť zaobchádzania“, stanovuje:

„Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, poberajú tie isté dávky a majú tie isté povinnosti podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu ako štátni príslušníci daného členského štátu.“

6 Článok 5 nariadenia č. 883/2004, nazvaný „Rovnocennosť zaobchádzania [Rovnaké zaobchádzanie – *neoficiálny preklad*] pri dávkach, príjmoch, faktoch alebo udalostiach“, znie takto:

„Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak a vzhľadom na osobitné vykonávacie ustanovenia, platí toto:

a) ak podľa právnych predpisov príslušného členského štátu má poskytnutie dávok sociálneho zabezpečenia a iného príjmu určité právne účinky, príslušné ustanovenia takýchto právnych predpisov sa uplatňujú tiež na poskytnutie rovnocenných dávok získaných podľa právnych predpisov iného členského štátu, alebo na príjem získaný v inom členskom štáte;

b) ak sú podľa právnych predpisov príslušného členského štátu právne účinky prisúdené výskyt[u] určitých faktov alebo udalostí, takýto členský štát zohľadní podobné fakty alebo udalosti, ktoré sa vyskytli v ktoromkoľvek členskom štáte, ako keby sa stali na jeho vlastnom území.“

7 V článku 7 nariadenia č. 883/2004, nazvanom „Upustenie od pravidiel bydliska“, sa uvádza:

„Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, peňažné dávky splatné podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov alebo podľa tohto nariadenia nepodliehajú žiadnemu zníženiu, zmenám a doplneniam, pozastaveniu, odňatiu alebo odobratiu na základe skutočnosti, že príjemca alebo jeho rodinní príslušníci majú bydlisko v členskom štáte inom, ako je štát, kde sa nachádza inštitúcia zodpovedná za poskytovanie dávok.“

8 Článok 67 tohto nariadenia, nazvaný „Rodinní príslušníci s bydliskom v inom členskom štáte“, stanovuje:

„Osoba má nárok na rodinné dávky v súlade s právnymi predpismi príslušného členského štátu, vrátane jej rodinných príslušníkov s bydliskom v inom členskom štáte, ako keby mali bydliská v takomto príslušnom štáte. Avšak dôchodca má nárok na rodinné dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu príslušného pre jeho dôchodok.“

9 Článok 68 uvedeného nariadenia stanovuje pravidlá prednosti v prípade súbehu takto:

„1. Ak sa počas rovnakého obdobia a pre tých istých rodinných príslušníkov dávky poskytujú podľa právnych predpisov viac ako jedného členského štátu, uplatňujú sa tieto pravidlá prednosti:

a) v prípade dávok splatných viacerými ako jedným členským štátom na rozličných základoch, je poradie prednosti takéto: po prvé, nároky vznikajúce na základe činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba; po druhé, nároky vznikajúce na základe poberania dôchodku, a napokon nároky vznikajúce na základe bydliska;

b) v prípade dávok splatných viac ako jedným členským štátom na rovnakom základe, poradie prednosti sa stanoví s odkazom na tieto pomocné kritériá:

i) v prípade nárokov, ktoré existujú na základe činnosti ako zamestnanec osoba alebo samostatne zárobkovo činná osoba: miesto bydliska detí, za podmienky, že existuje takáto činnosť...

...

2. V prípade súbehu nárokov, rodinné dávky sa poskytujú v súlade s právnymi predpismi určenými za prednostné právne predpisy v súlade s odsekom 1. Nároky na rodinné dávky na základe iného protichodného právneho predpisu alebo právnych predpisov sa pozastavia až do výšky poskytovanej podľa prvých právnych predpisov a rozdielový doplatok sa v prípade potreby poskytne v sume, ktorá prevyšuje túto čiastku. ...“

Nariadenie č. 492/2011

10 Článok 7 ods. 1 a 2 nariadenia č. 492/2011, ktorý sa nachádza v jeho kapitole I oddiele 2, nazvanom „Zamestnanie a rovnosť zaobchádzania“, stanovuje:

„1. S pracovníkom, ktorý je štátnym príslušníkom členského štátu, sa na území iného členského štátu nesmie z dôvodu jeho štátnej príslušnosti zaobchádzať inak ako s vlastnými pracovníkmi, pokiaľ ide o podmienky zamestnania a pracovné podmienky, najmä odmeňovanie, prepustenie, a ak by sa stal nezamestnaným, opätovné začlenenie do práce alebo zamestnania.

2. Takýto pracovník požíva rovnaké sociálne a daňové výhody ako vlastní pracovníci.“

Rakúske právo

FLAG

11 Bundesgesetz betreffend den Familienlastenausgleich durch Beihilfen (spolkový zákon o kompenzácii rodinných výdavkov prídavkami) z 24. októbra 1967 (BGBl. č. 376/1967), v znení Bundesgesetz mit dem das Familienlastenausgleichsgesetz 1967, das Einkommensteuergesetz 1988 und das Entwicklungshelfergesetz geändert werden (spolkový zákon, ktorým sa mení spolkový zákon o kompenzácii rodinných výdavkov prídavkami z roku 1967, zákon o dani z príjmu fyzických osôb z roku 1988 a zákon o postavení rozvojových pracovníkov) zo 4. decembra 2018 (BGBl. I, č. 83/2018) (ďalej len „FLAG“), v § 1 uvádza, že dávky, ktoré sú v ňom stanovené „sa poskytujú na účely kompenzácie výdavkov v záujme rodiny“.

12 Podľa § 2 ods. 1 FLAG osoby, ktoré majú bydlisko alebo obvyklý pobyt na spolkovom území, majú nárok na rodinné prídavky na maloleté deti.

13 § 4 FLAG stanovuje:

„(1) Osoby, ktoré majú nárok na rovnocennú dávku poskytovanú iným štátom, nemajú nárok na rodinné prídavky.

(2) Rakúski štátni príslušníci, ktorí podľa odseku 1 alebo podľa § 5 ods. [4] nemajú nárok na rodinné prídavky, dostávajú kompenzačnú platbu, ak je suma rovnocennej dávky vyplácanej iným štátom, na ktorú majú títo rakúski štátni príslušníci alebo iná osoba nárok (§ 5 ods. [4]), nižšia ako

rodinný prídavok, ktorý by sa im mal poskytovať podľa tohto spolkového zákona, ak by nemali nárok na uvedenú rovnocennú dávku.

(3) Kompenzačná platba zodpovedá rozdielu medzi rovnocennou dávkou poskytovanou iným štátom a rodinným prídavkom, ktorý by sa mal poskytovať podľa tohto spolkového zákona.

...

(6) Kompenzačné platby sa považujú za rodinné prídavky v zmysle tohto spolkového zákona, ale ustanovenia o výške rodinných prídavkov sa neuplatnia na kompenzačné platby.“

14 § 5 ods. 3 a 4 FLAG znie takto:

„(3) Nárok na rodinné prídavky neexistuje v prípade detí, ktoré sa trvalo zdržiavajú v zahraničí.

(4) Nárok na rodinné prídavky neexistuje v prípade detí, v súvislosti s ktorými existuje nárok na rovnocennú dávku poskytovanú iným štátom. Tým nie je vylúčené poskytovanie kompenzačnej platby (§ 4 ods. 2).“

15 § 8 FLAG stanovuje:

„(1) Suma rodinných prídavkov, na ktoré má osoba nárok, sa určí podľa počtu a veku detí, na ktoré sa jej poskytujú rodinné prídavky.

(2) Mesačná suma rodinných prídavkov je

...

3. od 1. januára 2018

- a) 114 eur na každé dieťa od začiatku kalendárneho mesiaca, v ktorom sa dieťa narodilo;
- b) 121,90 eura na každé dieťa od začiatku kalendárneho mesiaca, v ktorom dovŕši vek 3 roky;
- c) 141,50 eura na každé dieťa od začiatku kalendárneho mesiaca, v ktorom dovŕši vek 10 rokov;
- d) 165,10 eura na každé dieťa od začiatku kalendárneho mesiaca, v ktorom dovŕši vek 19 rokov.

(3) Rodinné prídavky sa mesačne zvyšujú na každé dieťa

...

3. od 1. januára 2018, ak sa

- a) poskytuje na dve deti, o 7,10 eura;
- b) poskytuje na tri deti, o 17,40 eura;
- c) poskytuje na štyri deti, o 26,50 eura;
- d) poskytuje na päť detí, o 32 eur;
- e) poskytuje na šesť detí, o 35,70 eura;
- f) poskytuje na sedem alebo viac detí, o 52 eur.

(4) Rodinné prídavky sa mesačne zvyšujú na každé ťažko postihnuté dieťa

...

3. od 1. januára 2018 o 155,90 eura.

...

(8) Na každé dieťa, ktoré v kalendárnom roku už dovŕšilo alebo dovŕši vek 6 rokov a ktoré ešte nedovŕšilo vek 16 rokov, sa rodinné prídavky od septembra tohto kalendárneho roka zvyšujú o 100 eur.“

16 § 8a FLAG stanovuje:

„(1) Sumy rodinných prídavkov (§ 8) na deti, ktoré sa trvalo zdržiavajú na území iného členského štátu Európskej únie, inej zmluvnej strany Dohody o Európskom hospodárskom priestore [, z 2. mája 1992 (Ú. v. EÚ L 1, 1994, s. 3) (ďalej len „Dohoda o EHP),] alebo Švajčiarska, sa určia na základe porovnávacej cenovej úrovne zverejnenej Štatistickým úradom Európskej únie [(Eurostat)] pre každý z členských štátov Európskej únie, pre každú zo zmluvných strán Dohody [o EHP] a pre Švajčiarsko v pomere k Rakúsku.

(2) Sumy rodinných prídavkov podľa odseku 1 platia od 1. januára 2019 na základe hodnôt v zmysle odseku 1 zverejnených 1. júna 2018. Tieto sumy sa následne každé dva roky prispôbia na základe hodnôt zverejnených 1. júna predchádzajúceho roka.

(3) Bundesminister für Frauen, Familien und Jugend [(spolkový minister pre ženy, rodinu a mládež, Rakúsko)] nariadením prijatým spoločne s Bundesminister für Finanzen [(spolkový minister financií, Rakúsko)] zverejní výpočtové základy a sumy podľa odsekov 1 a 2, ako aj sumy podľa § 33 ods. 3 bodu 2 [Bundesgesetz über die Besteuerung des Einkommens natürlicher Personen (spolkový zákon o zdaňovaní príjmu fyzických osôb) zo 7. júla 1988 (BGBl. č. 400/1988), v znení Jahressteuergesetz 2018 (daňový zákon za rok 2018) zo 14. augusta 2018 (BGBl. č. 62/2018), a spolkovým zákonom, ktorým sa mení spolkový zákon o kompenzácií rodinných výdavkov prídavkami z roku 1967, zákon o dani z príjmu fyzických osôb z roku 1988 a zákon o postavení rozvojových pracovníkov zo 4. decembra 2018 (ďalej len „EStG“)].“

17 § 53 FLAG znie:

„(1) Na účely tohto spolkového zákona majú štátni príslušníci zmluvných strán Dohody [o EHP], pokiaľ to vyplýva z uvedenej dohody, rovnaké postavenie ako rakúski štátni príslušníci. V tomto kontexte je trvalý pobyt dieťaťa v štáte Európskeho hospodárskeho priestoru [(EHP)] podľa predpisov Spoločenstva rovnocenný trvalému pobytu dieťaťa v Rakúsku.

...

(4) Odsek 1 druhá veta sa neuplatní vo vzťahu k § 8a ods. 1 až 3.

(5) § 26 ods. 3 Bundesabgabenordnung [(spolkový daňový poriadok)]... sa vo vzťahu k dávkam podľa tohto spolkového zákona uplatňuje do 31. decembra 2018. Od 1. januára 2019 sa § 26 ods. 3 spolkového daňového poriadku uplatňuje vo vzťahu k dávkam uvedeným v tomto spolkovom zákone len na osoby vyslané do zahraničia, ktoré pracujú pre územný celok, ako aj na ich manželských partnerov a ich deti.“

EStG

18 V § 33 EStG je uvedené:

„(2) Daňové bonusy sa musia odpočítat od [sumy dane] vyplývajúce z uplatnenia odseku 1 v nasledujúcom poradí:

1. rodinný bonus ‚plus‘ podľa odseku 3a; rodinný bonus ‚plus‘ sa nemá odpočítat v rozsahu, v akom prevyšuje splatnú daň zo zdaniteľného príjmu podľa odseku 1,
2. daňové bonusy podľa odsekov 4 až 6.

(3) Daňovníci, ktorí poberajú rodinné prídavky na základe [FLAG], majú súbežne s vyplácaním rodinných prídavkov nárok na daňový bonus vo výške 58,40 eura mesačne na každé dieťa. Inak je to v nasledujúcich prípadoch:

1. pokiaľ ide o deti, ktoré sa trvalo zdržiavajú mimo členského štátu [Únie], štátu [EHP] alebo Švajčiarska, neposkytuje sa nijaký daňový bonus na vyživované dieťa,
2. pokiaľ ide o deti, ktoré sa trvalo zdržiavajú v inom členskom štáte [Únie] alebo na území iného štátu [EHP] alebo Švajčiarska, suma daňového bonusu na vyživované dieťa sa určí na základe porovnávacej cenovej úrovne zverejnenej Štatistickým úradom Európskej únie [Eurostat] pre každý z členských štátov [Únie], pre každú zo zmluvných strán Dohody [o EHP] a pre Švajčiarsko v pomere k Rakúsku:
  - a) od 1. januára 2019 sa suma daňových bonusov na vyživované dieťa prispôsobí na základe hodnôt zverejnených 1. júna 2018. Suma daňových bonusov na vyživované dieťa sa následne každé dva roky prispôsobí na základe hodnôt zverejnených 1. júna predchádzajúceho roka;

...

(3a) V prípade dieťaťa, na ktoré sa poskytuje rodinný prídavok podľa [FLAG] a ktoré sa trvalo zdržiava v členskom štáte [Únie] alebo na území inej zmluvnej strany Dohody [o EHP] alebo Švajčiarska, sa na základe žiadosti prizná rodinný bonus ‚plus‘ podľa nasledujúcich ustanovení:

1. Suma rodinného bonusu ‚plus‘ je
  - a) do uplynutia mesiaca, v ktorom dieťa dovŕši vek 18 rokov, za každý kalendárny mesiac 125 eur;
  - b) po uplynutí mesiaca, v ktorom dieťa dovŕši vek 18 rokov, za každý kalendárny mesiac 41,68 eura.
2. Odchyľne od bodu 1 sa v prípade detí, ktoré sa trvalo zdržiavajú v inom členskom štáte [Únie] alebo na území inej zmluvnej strany Dohody [o EHP] alebo Švajčiarska, suma rodinného bonusu ‚plus‘, ako aj daňových bonusov podľa odseku 4 určí na základe porovnávacej cenovej úrovne zverejnenej Štatistickým úradom Európskej únie [Eurostat] pre každý z členských štátov [Únie], pre každú zo zmluvných strán Dohody [o EHP] a pre Švajčiarsko v pomere k Rakúsku:
  - a) od 1. januára 2019 sa suma rodinného bonusu ‚plus‘ a daňových bonusov podľa odseku 4 prispôsobí na základe hodnôt zverejnených 1. júna 2018. Táto suma sa následne každé dva roky prispôsobí na základe hodnôt zverejnených 1. júna predchádzajúceho roka;

...

5. § 26 ods. 3 druhá veta spolkového daňového poriadku sa neuplatní. To neplatí pre manželských partnerov a deti daňovníkov vyslaných do zahraničia, ktorí pracujú pre územný celok.

...

(4) Okrem toho, ak sa dieťa trvalo zdržiava v členskom štáte [Únie] alebo na území inej zmluvnej strany Dohody [o EHP] alebo Švajčiarska, uplatňujú sa tieto daňové bonusy:

1. osoby, ktoré zabezpečujú jediný príjem domácnosti, majú nárok na daňový bonus pre domácnosť s jediným príjmom. Ročná suma tohto bonusu je:

– v prípade jedného dieťaťa (§ 106 ods. 1) 494 eur,

– v prípade dvoch detí (§ 106 ods. 1) 669 eur.

Táto suma sa za tretie a každé ďalšie dieťa (§ 106 ods. 1) zvýši o 220 eur.

...

2. Rodičia samoživitelia majú nárok na daňový bonus pre rodiča samoživiteľa. Ročná suma tohto bonusu je:

– v prípade jedného dieťaťa (§ 106 ods. 1) 494 eur,

– v prípade dvoch detí (§ 106 ods. 1) 669 eur.

Táto suma sa za tretie a každé ďalšie dieťa (§ 106 ods. 1) zvýši o 220 eur. Rodičia samoživitelia sú daňovníci, ktorí žijú aspoň s jedným dieťaťom (§ 106 ods. 1) viac ako šesť mesiacov v kalendárnom roku bez toho, aby žili s (manželským) partnerom.

3. Daňovníci, ktorí majú vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu, majú nárok na daňový bonus z dôvodu výživného vo výške 29,20 eura mesačne...

4. Odchylné od bodov 1 až 3 sa suma daňových bonusov na deti, ktoré sa trvalo zdržiavajú v inom členskom štáte [Únie] alebo na území inej zmluvnej strany Dohody [o EHP] alebo Švajčiarska, určí podľa odseku 3a bodu 2. Ak má daňovník nárok na daňový bonus na viaceré deti a tieto deti sa zdržiavajú v rôznych krajinách, treba zohľadniť najprv staršie a potom mladšie deti, v súvislosti s ktorými vzniká nárok na dávku.

5. § 26 ods. 3 druhá veta spolkového daňového poriadku sa neuplatní. To neplatí pre manželských partnerov a deti daňovníkov vyslaných do zahraničia, ktorí pracujú pre územný celok.

...

(7) Ak je splatná daň z príjmu podľa odseku 1 nižšia ako 250 eur a ak vznikne nárok na daňový bonus pre domácnosť s jediným príjmom alebo na daňový bonus pre rodiča samoživiteľa, v prípade dieťaťa (§ 106 ods. 1) sa uplatnia nasledujúce ustanovenia:

1. rozdiel medzi sumou 250 eur a daňou podľa odseku 1 sa nahradí formou príplatku na dieťa,

2. ak sa dieťa trvalo zdržiava v inom členskom štáte [Únie] alebo na území inej zmluvnej strany Dohody [o EHP] alebo Švajčiarska, suma 250 eur sa nahradí sumou vyplývajúcou z uplatnenia odseku 3a bodu 2,

...

Táto suma sa za každé ďalšie dieťa (§ 106 ods. 1) zvýši o sumu 250 eur alebo o sumu, ktorá sa uplatní namiesto nej.

(8) 1. Ak je daň z príjmu podľa odsekov 1 a 2 nižšia ako nula, je potrebné vyplatiť daňový bonus pre domácnosť s jediným príjmom alebo daňový bonus pre rodiča samoživiteľa.

...“

19 Výšku rodinných dávok na deti s trvalým pobytom v inom členskom štáte upravuje Familienbeihilfe-Kinderabsetzbetrag-EU-Anpassungsverordnung (vyhláška o prispôsobení rodinného prídavku a daňového bonusu na dieťa v kontexte EÚ) z 10. decembra 2018 (BGBl. II, č. 318/2018, ďalej len „vyhláška o prispôsobení“).

20 § 2 ods. 1 vyhlášky o prispôsobení stanovuje:

„Na určenie súm uvedených v § 1 sa stanoví opravný koeficient založený na indexoch uverejnených [Eurostatom] 1. júna 2018 v rámci ‚Porovnaných cenových úrovní konečnej spotreby domácností vrátane nepriamych daní (EÚ-28 = 100).“

21 § 2 ods. 2 vyhlášky o prispôsobení obsahuje tabuľku s opravnými koeficientmi uplatniteľnými na jednotlivé štáty. Tieto koeficienty sa pohybujú od 0,450 (Bulharsko) do 1,520 (Švajčiarsko), pričom koeficient pre Českú republiku bol stanovený na 0,619.

Spolkový daňový poriadok

22 § 26 spolkového daňového poriadku stanovuje:

„(1) V zmysle daňových predpisov je bydliskom osoby miesto, kde má byť za okolností, ktoré svedčia o tom, že si ho ponechá a bude ho využívať.

(2) V zmysle daňových predpisov je obvyklým pobytom osoby miesto, kde sa zdržiava za okolností, ktoré svedčia o tom, že na tomto mieste alebo v tejto krajine sa nezdržiava iba dočasne. ...

(3) S rakúskymi štátnymi príslušníkmi, ktorí sú v služobnom pomere s inštitúciou verejného práva a majú miesto výkonu práce v zahraničí (zahraniční úradníci), sa zaobchádza ako s osobami, ktoré majú obvyklý pobyt v mieste, kde má sídlo orgán, ktorý vypláca odmenu. To isté platí pre ich manželského partnera, pokiaľ manželia žijú trvalo v spoločnej domácnosti, a pre ich maloleté deti, ktoré sú súčasťou ich domácnosti.“

Konanie pred podaním žaloby a konanie na Súdnom dvore

- 23 Komisia výzvou z 25. januára 2019 vyzvala Rakúsku republiku, aby predložila svoje pripomienky k obavám, ktoré vyvolalo nadobudnutie účinnosti prispôsobovacieho mechanizmu vyplývajúceho zo zmien vykonaných v § 8a FLAG a v § 33 EStG daňovým zákonom na rok 2018, ako aj spolkovým zákonom zo 4. decembra 2018 (ďalej len „prispôsobovací mechanizmus“) od 1. januára 2019. Komisia sa domnievala, že tento prispôsobovací mechanizmus rodinných dávok, ako aj sociálnych a daňových výhod poskytovaných týmto členským štátom pracovníkom s deťmi v závislosti od cenovej úrovne v členskom štáte, v ktorom majú tieto deti trvalé bydlisko, je v rozpore s článkami 7 a 67 nariadenia č. 883/2004, podľa ktorých peňažné dávky nepodliehajú žiadnemu zníženiu na základe skutočnosti, že rodinný príslušník, ako je dieťa, má bydlisko v inom členskom štáte. Okrem toho, keďže sa v podstate netýka rakúskych pracovníkov, ale pracovníkov z iných členských štátov, prispôsobovací mechanizmus predstavuje nepriamu diskrimináciu, ktorá je v rozpore so zásadou rovnosti zaobchádzania zakotvenou v článku 4 nariadenia č. 883/2004 a článku 7 nariadenia č. 492/2011.
- 24 Rakúska republika 25. marca 2019 odpovedala Komisii, že článok 67 nariadenia č. 883/2004 dovoľuje prispôsobenie rodinných dávok v závislosti od miesta bydliska dieťaťa. Tento členský štát predovšetkým tvrdil, že samotné právo Únie stanovuje porovnateľné mechanizmy. Ďalej, že článok 67 tohto nariadenia nevyžaduje, aby suma dávok vyplácaných na deti, ktoré majú bydlisko v inom členskom štáte, zodpovedala sume vyplácanej na deti, ktoré majú bydlisko v Rakúsku. Napokon k nepriamej diskriminácii nedochádza, pretože prispôsobenie rodinných dávok a sociálnych a daňových výhod v závislosti od cenovej úrovne na území štátu, v ktorom má dieťa bydlisko, je objektívne odôvodnené a znižuje výdavky pre všetkých pracovníkov.
- 25 Keďže Komisia nepovažovala túto odpoveď za uspokojivú, vydala 26. júla 2019 odôvodnené stanovisko, v ktorom v podstate potvrdila svoj postoj. Táto inštitúcia poukázala na skutočnosť, že rodinné dávky a sociálne a daňové výhody poskytované deťom sú paušálne, pričom sa neprispôbujú v závislosti od cenovej úrovne v jednotlivých regiónoch Rakúska podľa trvalého bydliska dieťaťa. Rozdiel vo výške týchto dávok a výhod na deti, ktoré majú bydlisko v inom členskom štáte, tak zťažuje viac migrujúcich pracovníkov než rakúskych pracovníkov a predstavuje nepriamu diskrimináciu. Paušálna povaha súm týchto dávok a týchto výhod preukazuje, že tieto sumy nezávisia od skutočných nákladov spojených s výživou dieťaťa, a teda nezaručujú spravodlivejšie rozdelenie výdavkov, ktoré rodiny vynakladajú na uspokojenie potrieb detí.
- 26 Listom z 24. októbra 2019 Rakúska republika odpovedala na toto odôvodnené stanovisko, pričom uviedla, že rodinné dávky, ako aj dotknuté sociálne a daňové výhody nie sú jednoducho paušálne, ale zodpovedajú skutočným potrebám prijímateľov. Okrem toho skutočnosť, že tieto dávky a tieto výhody sa poskytujú formou paušálnych súm, nebráni ich prispôsobeniu v závislosti od cenovej úrovne miesta bydliska detí. Také prispôsobenie nepredstavuje rozdielne zaobchádzanie, ale zaručuje, aby pracovníci získali rovnaké zníženie výdavkov, a to bez ohľadu na miesto skutočného pobytu dieťaťa. Za predpokladu, že dochádza k nepriamej diskriminácii, táto diskriminácia je odôvodnená najmä cieľom týkajúcim sa rovnováhy výdavkov systému sociálneho zabezpečenia, ako aj cieľom týkajúcim sa zohľadnenia schopnosti prijímateľov uhrádzať príspevky.
- 27 Keďže Komisia nepovažovala túto odpoveď za presvedčivú, podala túto žalobu o nesplnenie povinnosti.

- 28 Rozhodnutiami predsedu Súdneho dvora z 22. októbra, zo 6., z 12., 19. a 20. novembra, ako aj z 18. decembra 2020 sa Českej republike, Chorvátskej republike, Poľskej republike, Rumunsku, Slovinskej republike, Slovenskej republike a Dozornému úradu EZVO povolil vstup do konania ako vedľajším účastníkom konania na podporu návrhov Komisie. Rozhodnutiami predsedu Súdneho dvora z 20. novembra a 18. decembra 2020 sa Dánskemu kráľovstvu a Nórskemu kráľovstvu povolil vstup do konania ako vedľajším účastníkom konania na podporu návrhov Rakúskej republiky.

O žalobe

- 29 Na podporu svojej žaloby Komisia uvádza dva žalobné dôvody. Prvý žalobný dôvod je založený na porušení článkov 7 a 67 nariadenia č. 883/2004 a druhý na porušení článku 4 nariadenia č. 883/2004, ako aj článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení článkov 7 a 67 nariadenia č. 883/2004

Argumentácia účastníkov konania

- 30 Komisia sa domnieva, že Rakúska republika si tým, že zaviedla prispôsobovací mechanizmus týkajúci sa sumy rodinného prídavku a daňového bonusu na vyživované dieťa stanovených v § 2 ods. 1 FLAG a v § 33 ods. 3 EStG pre pracovníkov, ktorí sú poistení v rakúskom systéme sociálneho zabezpečenia a ktorých deti majú bydlisko v inom členskom štáte, nespĺnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článkov 7 a 67 nariadenia č. 883/2004.
- 31 Komisia tvrdí, že je nesporné, že rodinné prídavky a daňový bonus na vyživované dieťa, ktoré sú peňažnými dávkami vyplácanými štátom a ktorých cieľom je znížiť výdavky spojené s výživou detí, predstavujú rodinné dávky v zmysle článku 1 písm. z) a článku 3 ods. 1 písm. j) nariadenia č. 883/2004. Tieto dávky sa poskytujú bez individuálneho a diskrečného posúdenia osobných potrieb na základe zákonom stanovenej situácie a vypočítavajú sa podľa počtu a veku detí. Rakúska republika nepredložila dôkaz o existencii súvislosti medzi výškou rodinných prídavkov a priemernými nákladmi na výživu dieťaťa, keďže táto výška závisí výlučne od veku dieťaťa.
- 32 Ustanovenia článku 7 v spojení s článkom 67 nariadenia č. 883/2004, ktorých cieľ je totožný, pritom bránia tomu, aby členské štáty stanovili pre priznanie alebo výšku rodinných dávok podmienku, aby rodinní príslušníci pracovníka mali bydlisko v členskom štáte, ktorý poskytuje dávky (rozsudok z 18. septembra 2019, Moser, C-32/18, EU:C:2019:752, bod 36). Tieto ustanovenia boli prijaté v nadväznosti na rozsudok z 15. januára 1986, Pinna (41/84, EU:C:1986:1), ktorým Súdny dvor vyhlásil za čiastočne neplatný článok 73 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodiny, ktorí sa pohybujú v rámci Spoločenstva (Ú. v. ES L 149, 1971, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 35), teda ustanovenie, ktorého obsah bol v podstate prevzatý do článku 67 nariadenia č. 883/2004. Z tohto rozsudku vyplýva, že členskému štátu nie je dovolené prispôbiť výšku rodinných dávok dávkam iného členského štátu len z toho dôvodu, že rodinní príslušníci príjemcu majú bydlisko na území tohto iného členského štátu. Prispôsobovací mechanizmus vedie práve k tomu, že sa tieto dávky neposkytujú „ako keby“ mali rodinní príslušníci bydlisko v Rakúsku.

- 33 Tento výklad článkov 7 a 67 nariadenia č. 883/2004 podporuje článok 5 písm. b) tohto nariadenia, ktorý každému členskému štátu ukladá nielen povinnosť zohľadniť fakty alebo udalosti, ako je existencia detí zakladajúcich nárok na dávky, ktoré nastali v inom členskom štáte, ale zohľadniť ich tak „ako keby“ nastali na jeho vlastnom území.
- 34 Komisia zdôrazňuje, že zo skutočnosti, že rozhodnutie hláv štátov alebo predsedov vlád zasadaúcich v Európskej rade v dňoch 18. a 19. februára 2016 o novom riešení pre Spojené kráľovstvo v rámci Európskej únie (Ú. v. EÚ C 69 I, 2016, s. 1, ďalej len „nové riešenie pre Spojené kráľovstvo v rámci Európskej únie“), zamýšľalo indexáciu výšky sociálnych dávok na deti v závislosti od životných nákladov v mieste bydliska dieťaťa, nemožno vyvodiť žiadny záver. Podľa tohto rozhodnutia mala Komisia predložiť návrh na zmenu nariadenia č. 883/2004. Z dôvodu vystúpenia Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Únie však uvedené nariadenie nebolo nijako zmenené. Navyše Komisia do svojho návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady z 13. decembra 2016, ktorým sa mení nariadenie č. 883/2004 [COM(2016) 815 final], nezahrnula mechanizmus indexácie, keďže jej služby vyjadрили výhrady k súladu takéhoto mechanizmu s právom Únie.
- 35 Rakúska republika na úvod uvádza, že FLAG pod pojmom „rodinné prídavky“ zoskupil niekoľko podpôr pre rodiny, ktoré existovali pred jeho prijatím v roku 1967 a ktoré boli určené na kompenzáciu časti nákladov na vyživované deti. Rodinné prídavky sa vypočítavajú v závislosti od skutočných potrieb detí a štandardných výdavkov potrebných na pokrytie ich potrieb v Rakúsku, pričom príjemca nie je povinný preukazovať skutočne vynaložené výdavky. Rodinné prídavky sa zvyšujú s vekom detí alebo v prípade zdravotného postihnutia.
- 36 Rakúska republika uvádza, že systém rodinných prídavkov je založený jednak na poskytovaní priamej podpory a jednak na daňových výhodách. Tieto prídavky znáša Ausgleichsfonds für Familienbeihilfen (kompenzačný fond pre rodinné prídavky, Rakúsko), ktorého zdroje nepochádzajú od pracovníkov, ale z príspevkov platených zamestnávateľmi. Okrem toho podľa § 2 ods. 1 FLAG majú všetky osoby s deťmi, ktoré majú pobyt na rakúskom území, nárok na rodinné prídavky v rovnakej výške nezávisle od akýchkoľvek podmienok výkonu zárobkovej činnosti alebo výšky príspevkov platených zamestnávateľom.
- 37 Podľa Rakúskej republiky nie je cieľom daňového bonusu na vyživované dieťa poskytnúť rodičom priamu dávku, ale pokryť časť výdavkov typicky spojených s výživou detí. Tento daňový bonus má nastoliť určitú daňovú rovnosť medzi bezdetnými osobami a osobami s deťmi. Z ekonomického hľadiska je daňový bonus na vyživované dieťa zvýšením rodinných prídavkov financovaných zo všeobecných daňových príjmov.
- 38 Rakúska republika uvádza, že zavedenie rodinných prídavkov spadá do doby, keď bol rozsah migrácie pracovníkov menší. Z dôvodu väčšieho pohybu pracovníkov v rámci Únie by nediferencovaný vývoz rodinných prídavkov a daňového bonusu na vyživované dieťa viedol k stále rastúcej nerovnováhe v rakúskom systéme rodinných dávok. Prispôsobovací mechanizmus umožňuje túto nerovnováhu napraviť zohľadnením rozdielov v cenových úrovniach medzi členskými štátmi uverejnených Eurostatom. Nejde teda len o úsporné opatrenie.
- 39 Pokiaľ ide o výklad článkov 7 a 67 nariadenia č. 883/2004, Rakúska republika predovšetkým tvrdí, že ustanovenie článku 67, ktoré sa osobitne týka situácie rodinných príslušníkov s bydliskom v inom členskom štáte, má prednosť pred týmto článkom 7, ktorý vyjadruje všeobecné pravidlo. Tento členský štát sa tak obmedzuje na posúdenie zlučiteľnosti prispôsobovacieho mechanizmu z hľadiska článku 67 tohto nariadenia a tvrdí, že prispôsobovací mechanizmus je v súlade s cieľmi

tohto ustanovenia, ako ho vložil Súdny dvor najmä vo svojom rozsudku z 18. septembra 2019, Moser (C-32/18, EU:C:2019:752, bod 35). Priznanie a výška rodinných prídavkov a daňového bonusu na vyživované dieťa totiž nezávisí od bydliska dieťaťa v Rakúsku. Keďže výdavky spojené s výživou detí závisia od cenovej úrovne v členskom štáte ich bydliska a táto úroveň sa v jednotlivých členských štátoch líši, treba prispôbiť výšku týchto dávok tak, aby sa zabezpečilo, že sa poskytne tak „ako keby“ rodinní príslušníci žili v Rakúsku. Tento výklad potvrdzuje aj odôvodnenie 16 uvedeného nariadenia, ako aj judikatúra Súdneho dvora, najmä rozsudky z 27. septembra 1988, Lenoir (313/86, EU:C:1988:452, bod 16), a z 18. septembra 2019, Moser (C-32/18, EU:C:2019:752, body 53 a 54). Rakúska republika sa teda domnieva, že vzhľadom na to, že cieľom rodinných prídavkov a daňového bonusu na vyživované dieťa je nahradiť rodičom časť výdavkov spojených s výživou detí, je prípustné prispôbiť výšku týchto dávok podľa cenovej úrovne členského štátu bydliska detí.

- 40 Rakúska republika ďalej zdôrazňuje, že na rozdiel od situácie, na základe ktorej bol vydaný rozsudok z 15. januára 1986, Pinna (41/84, EU:C:1986:1), na ktorý sa odvoláva Komisia, prispôbovací mechanizmus nevylučuje vývoz rodinných dávok do iných členských štátov. Tento prispôbovací mechanizmus tým, že odzrkadľuje životné náklady, zabezpečuje priznanie dávky rovnakej hodnoty pre všetky deti.
- 41 Napokon Rakúska republika uvádza, že nové riešenie pre Spojené kráľovstvo v Európskej únii malo, pokiaľ ide o vývoz rodinných dávok, zohľadniť výšku dávok poskytovaných v štáte bydliska detí a zohľadniť rozdiely v cenových úrovniach medzi členskými štátmi. Hoci toto riešenie nikdy nevstúpilo do platnosti, Európska rada sa domnievala, že takto plánované opatrenia voči Spojenému kráľovstvu sú v plnom rozsahu zlučiteľné so Zmluvami. Samotná Komisia tiež považovala tieto opatrenia za zlučiteľné s článkom 48 ZFEÚ. V tejto súvislosti Rakúska republika spresňuje, že žiadna zmena nariadenia č. 492/2011 nebola potrebná, čo skôr nasvedčuje tomu, že článok 7 tohto nariadenia – rovnako ako článok 4 nariadenia č. 883/2004 – nestanovuje pravidlo, ktoré by išlo nad rámec zásady zákazu diskriminácie zakotvenej primárnym právom. Podľa Rakúskej republiky zmena nariadenia č. 883/2004 nebola nevyhnutná pre prípady, v ktorých členský štát v prípade vývozu rodinnej dávky spojenej s ekonomickým a sociálnym prostredím tohto členského štátu prispôbí výšku tejto dávky smerom nahor alebo nadol v súlade s objektívnymi pravidlami.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 42 Na úvod treba konštatovať, že nie je spochybňované, že rodinné prídavky a daňový bonus na vyživované dieťa uvedené v prvom žalobnom dôvode predstavujú rodinné dávky v zmysle článku 1 písm. z) nariadenia č. 883/2004 a že sa toto nariadenie, ktoré sa uplatňuje na všetky právne predpisy súvisiace s oblasťami sociálneho zabezpečenia týkajúcimi sa rodinných dávok, uplatní na prispôbovací mechanizmus.
- 43 Rodinné prídavky a daňový bonus na vyživované dieťa teda musia byť predovšetkým v súlade s článkom 7 nariadenia č. 883/2004, ktorý stanovuje, že pokiaľ nie je v tomto nariadení stanovené inak, takéto dávky „nepodliehajú žiadnemu zníženiu, zmenám a doplneniam, pozastaveniu, odňatiu alebo odobratiu na základe skutočnosti, že príjemca alebo jeho rodinní príslušníci majú bydlisko v členskom štáte inom, ako je štát, kde sa nachádza inštitúcia zodpovedná za poskytovanie dávok“.

- 44 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 67 nariadenia č. 883/2004 zavádza zásadu, podľa ktorej si osoba môže uplatniť nárok na rodinné dávky pre svojich rodinných príslušníkov, ktorí majú bydlisko v inom členskom štáte než v tom, ktorý je povinný vyplácať tieto dávky, ako keby žili v naposledy uvedenom členskom štáte (rozsudok z 22. októbra 2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, bod 35).
- 45 Keďže článok 67 nariadenia č. 883/2004 preberá požiadavky článku 7 tohto nariadenia, pokiaľ ide konkrétne o rodinné dávky, porušenie tohto prvého ustanovenia má tiež za následok porušenie druhého z nich.
- 46 Okrem toho Súdny dvor opakovane pripomenul, že články 7 a 67 nariadenia č. 883/2004 majú zabrániť tomu, aby členský štát mohol podmieniť priznanie alebo výšku rodinných dávok pobytom rodinných príslušníkov pracovníka v členskom štáte, v ktorom je pracovník usadený [pozri najmä rozsudok z 25. novembra 2021, Finanzamt Österreich (Rodinné prídavky pre rozvojového pracovníka), C-372/20, EU:C:2021:962, bod 76 a citovanú judikatúru].
- 47 Článok 67 nariadenia č. 883/2004 sa má teda vykladať v tom zmysle, že vyžaduje striktnú rovnocennosť výšky rodinných dávok poskytovaných členskými štátmi pracovníkom, ktorých rodinní príslušníci majú bydlisko v tomto členskom štáte, a dávok poskytovaných pracovníkom, ktorých rodinní príslušníci majú bydlisko v inom členskom štáte. Na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, rozdiely v kúpnej sile medzi členskými štátmi z hľadiska tohto ustanovenia neodôvodňujú, aby členský štát mohol tejto druhej kategórii osôb poskytovať dávky v inej výške než osobám patriacim do prvej kategórie.
- 48 Je pravda, že zásada rovnakého zaobchádzania zavedená článkom 67 nariadenia č. 883/2004 nie je absolútna v tom zmysle, že ak existuje viacero nárokov podľa rôznych právnych predpisov, uplatnia sa pravidlá o vylúčení súbehu podľa článku 68 nariadenia č. 883/2004 (rozsudok z 18. septembra 2019, Moser, C-32/18, EU:C:2019:752, bod 40 a citovaná judikatúra).
- 49 Pokiaľ ide konkrétne o článok 68 ods. 2 nariadenia č. 883/2004, Súdny dvor rozhodol, že cieľom takéhoto pravidla na zamedzenie súbehu je zabezpečiť príjemcovi dávok vyplácaných viacerými členskými štátmi celkovú výšku dávok, ktorá je rovnaká ako najpriaznivejšia výška dávky, ktorá mu prináleží na základe právnych predpisov jedného z týchto štátov (rozsudok z 18. septembra 2019, Moser, C-32/18, EU:C:2019:752, bod 42 a citovaná judikatúra).
- 50 Preskúmanie zaobchádzania vyhradeného pracovníkom, na ktorých sa vzťahuje nariadenie č. 883/2004, sa teda musí týkať ekonomickej hodnoty týchto dávok nie v závislosti od kúpnej sily a cenovej úrovne v mieste bydliska dotknutých osôb, ale od výšky dlžných dávok.
- 51 S prihliadnutím na fikciu stanovenú v článku 67 nariadenia č. 883/2004, podľa ktorej si môže osoba nárokovať rodinné dávky pre svojich rodinných príslušníkov s bydliskom v inom členskom štáte, než je členský štát príslušný na vyplácanie týchto dávok, ako keby mali bydliská v tomto poslednom uvedenom členskom štáte, a berúc do úvahy skutočnosť, že migrujúci pracovníci musia mať možnosť využívať sociálne politiky hostiteľského členského štátu za rovnakých podmienok ako pracovníci, ktorí sú jeho štátni príslušníci, pretože prispievajú na financovanie týchto politik prostredníctvom daní a príspevkov na sociálne zabezpečenie, ktoré platia v tomto členskom štáte na základe pracovnej činnosti, ktorú v tomto štáte vykonávajú (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. júla 2019, Aubriet, C-410/18, EU:C:2019:582, bod 33 a citovanú judikatúru), nemôžu členské štáty prispôbiť rodinné dávky v závislosti od štátu bydliska detí príjemcu bez toho, aby porušili uvedené nariadenie.

- 52 Treba preto konštatovať, že v tejto veci ide presne o takýto prípad. Len príjemcovia rodinných dávok, ktorých deti majú bydlisko mimo rakúskeho územia, totiž podliehajú prispôbovaciemu mechanizmu výšky týchto dávok v závislosti od cenových úrovní a kúpnej sily v mieste bydliska ich detí. Taký mechanizmus sa na rodinné dávky poskytované v prospech detí s bydliskom v jednotlivých regiónoch Rakúska neuplatní, hoci medzi týmito regiónmi existujú rozdiely v cenových úrovniach porovnateľné s tými, ktoré môžu existovať medzi Rakúskou republikou a inými členskými štátmi.
- 53 Navyše treba uviesť, ako uviedol generálny advokát v bodoch 77 až 79 svojich návrhov, že nie je preukázané, že sa výška rodinných dávok poskytovaných Rakúskou republikou líši v závislosti od skutočných životných nákladov alebo skutočne vynaložených výdavkov na výživu detí, keďže tieto sumy sa priznávajú paušálne v závislosti od počtu, prípadne veku detí, či ich zdravotného postihnutia.
- 54 Tým, že Súdny dvor vo svojom rozsudku z 18. septembra 2019, Moser (C-32/18, EU:C:2019:752, body 53 a 54), rozhodol, že rozhodujúci je cieľ sledovaný vnútroštátnou právnou úpravou a že členský štát môže zohľadniť skutočné podmienky odmeňovania v štáte zamestnania, nemožno argumentovať. Vec, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, sa totiž týkala príspevku na starostlivosť o dieťa, ktorý vo variante súvisiacom s príjmom predstavoval dávku nahrádzajúcu skorší príjem zo zárobkovej činnosti a netýkal sa rodinnej dávky, ktorá vôbec nesúvisí so skutočnými nákladmi a ktorej výška sa určovala mimo akéhokoľvek individuálneho a diskrečného posúdenia osobných potrieb príjemcov na základe zákonom stanovenej situácie [pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka), C-802/18, EU:C:2020:269, bod 36].
- 55 Okrem toho, hoci je pravda, ako uviedla Rakúska republika, že Súdny dvor vo svojom rozsudku z 27. septembra 1988, Lenoir (313/86, EU:C:1988:452), uznal, že dávky určené na pokrytie určitých výdavkov v súvislosti so začiatkom školského roka úzko súvisia so sociálnym prostredím, a teda s bydliskom dotknutých osôb, takže je možné toto miesto bydliska zohľadniť, nič to nemení na tom, že Súdny dvor v bode 16 tohto rozsudku rozhodol, že ak sa pravidelné peňažné dávky poskytujú „výlučne v závislosti od počtu a prípadne veku rodinných príslušníkov, je ich priznanie dôvodné bez ohľadu na bydlisko príjemcu a jeho rodiny“. Rakúska republika teda nemôže z uvedeného rozsudku vyvodiť žiadny argument.
- 56 Napokon, pokiaľ ide o relevantnosť rozsudku z 15. januára 1986, Pinna (41/84, EU:C:1986:1), na ktorý sa odvoláva Rakúska republika, stačí uviesť, ako zdôraznil generálny advokát v bode 70 svojich návrhov, že predmetom sporu, ktorý bol základom tejto veci, bol rozdiel týkajúci sa súm alebo sadzby dávok podľa toho, v ktorom štáte mali bydlisko dotknutí rodinní príslušníci, čo malo za následok zníženie práv, ktoré migrujúci pracovník nadobudol, a v dôsledku toho porušenie cieľa spočívajúceho v zaručení voľného pohybu pracovníkov v rámci Únie. Súdny dvor sa domnieval, že s prihliadnutím na základnú slobodu, ktorú predstavuje voľný pohyb pracovníkov, nesmie právna úprava Únie pridávať ďalšie rozdiely k tým, ktoré už vyplývajú z chýbajúcej harmonizácie vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia. Toto posúdenie platí o to viac vo vzťahu k vnútroštátnemu ustanoveniu, ktoré sa odchyľuje od zásady rovnosti zaobchádzania zavedenej normotvorcom Únie a uvedenej v článku 67 nariadenia č. 883/2004.
- 57 Pokiaľ ide o súlad mechanizmu indexácie, ktorý predpokladalo nové riešenie pre Spojené kráľovstvo v Európskej únii, s právom Únie, treba uviesť dve skutočnosti. Na jednej strane toto riešenie nikdy nevstúpilo do platnosti a Komisia v dôsledku toho nepredložila návrh na zmenu

nariadenia č. 883/2004, ktorý by členským štátom umožňoval indexovať sociálne dávky pre deti s bydliskom v inom členskom štáte, než v ktorom má bydlisko pracovník. Na druhej strane a v každom prípade, ako to dokrešľuje rozsudok z 15. januára 1986, Pinna (41/84, EU:C:1986:1), ak by takúto zmenu normotvorca Únie prijal, bola by z hľadiska článku 45 ZFEÚ neplatná.

- 58 S prihliadnutím na už vyššie uvedené treba prvý žalobný dôvod založený na nesplnení povinností vyplývajúcich z článku 67 nariadenia č. 883/2004 považovať za dôvodný.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 4 nariadenia č. 883/2004 a článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011

Argumentácia účastníkov konania

- 59 Komisia sa domnieva, že Rakúska republika si tým, že v závislosti od miesta bydliska dieťaťa zaviedla prispôsobovací mechanizmus týkajúci sa výšky rodinných prídavkov a daňového bonusu na vyživované dieťa, ako aj rodinného bonusu „plus“ stanoveného v § 33 ods. 3a EStG, daňového bonusu pre domácnosť s jediným príjmom, daňového bonusu pre rodiča samoživiteľa a daňového bonusu z dôvodu výživného stanovených v § 33 ods. 4 EStG, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú zo zásady rovnosti zaobchádzania stanovenej v článku 4 nariadenia č. 883/2004 a článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011.
- 60 Komisia pripomína, že článok 4 nariadenia č. 883/2004 a článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 konkretizujú v príslušných oblastiach zásadu rovnosti zaobchádzania stanovenú v článku 45 ods. 2 ZFEÚ, ktorá chráni dotknutých pracovníkov pred akoukoľvek priamou a nepriamou diskrimináciou založenou na štátnej príslušnosti vyplývajúcou z vnútroštátnych právnych predpisov členských štátov. Tieto ustanovenia sa predovšetkým vzťahujú na všetky – tak sociálne, ako aj daňové – výhody, ktoré či už sú, alebo nie sú spojené s pracovnou zmluvou, sa vo všeobecnosti priznávajú pracovníkom, ktorí sú vlastnými štátnymi príslušníkmi, a to v zásade z dôvodu ich objektívneho postavenia ako pracovníkov alebo na základe samotnej skutočnosti, že majú pobyt na štátnom území (rozsudok z 12. mája 1998, Martínez Sala, C-85/96, EU:C:1998:217, bod 25).
- 61 Komisia tvrdí, že z rozsudku z 2. apríla 2020, Caisse pour l’avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka) (C-802/18, EU:C:2020:269, bod 45 a citovaná judikatúra), vyplýva, že rodinné prídavky a daňový bonus na vyživované dieťa sú súčasne rodinnými dávkami podliehajúcimi zásade rovnosti zaobchádzania stanovenej v článku 4 nariadenia č. 883/2004 a sociálnymi výhodami upravenými článkom 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011. Rodinný bonus „plus“, daňový bonusu pre domácnosť s jediným príjmom, daňový bonus pre rodiča samoživiteľa a daňový bonus z dôvodu výživného znižujú výšku dane z príjmov. Keďže sa predpokladá, že príjemca podlieha dani v Rakúsku, tieto opatrenia predstavujú daňové výhody podliehajúce zásade rovnosti zaobchádzania uvedenej v článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011.
- 62 Komisia opakuje, že prispôsobovací mechanizmus sa týka najmä migrujúcich pracovníkov, ktorých rodinní príslušníci majú bydlisko mimo členského štátu poskytujúceho dávky.
- 63 Z prípravných prác na účel prijatia prispôsobovacieho mechanizmu vyplýva, že rakúsky zákonodarca sledoval cieľ zníženia rozpočtových výdavkov štátu. Tento zákonodarca predpokladal, že príjemcov rodinných dávok a sociálnych a daňových výhod, ktorých deti žijú v členských štátoch, kde je cenová úroveň nižšia než v Rakúsku, je viac než príjemcov, ktorých

deti majú bydlisko v členských štátoch s vyššou cenovou úrovňou. Iba v prípade Švajčiarskej konfederácie a Lichtenštajnskeho kniežatstva by totiž prispôsobovací mechanizmus viedol k sume prevyšujúcej paušálnu sumu vyplácanú v Rakúsku alebo rovnajúcej sa jej.

- 64 Komisia dodáva, že prispôsobovací mechanizmus sa neuplatňuje na situáciu detí rakúskych úradníkov vyslaných do zahraničia, hoci z hľadiska kritérií posúdenia porovnateľnosti situácií, ktoré vypracoval Súdny dvor, neexistuje medzi týmito rakúskymi úradníkmi a migrujúcimi pracovníkmi, ktorých deti nemajú bydlisko v Rakúsku, žiadny rozdiel.
- 65 Prispôsobovací mechanizmus preto vytvára nepriamu diskrimináciu v neprospech migrujúcich pracovníkov, ktorú zrejme nemožno odôvodniť žiadnym legitímnym cieľom.
- 66 Komisia poznamenáva, že rodinné dávky, ako aj sociálne a daňové výhody, na ktoré sa vzťahuje prispôsobovací mechanizmus, sa nevypočítavajú v závislosti od cenovej úrovne v mieste bydliska dieťaťa. Ich paušálna výška je na celom rakúskom území jednotná napriek rozdielom v kúpnej sile medzi jednotlivými regiónmi.
- 67 Komisia sa domnieva, že je rozporuplné, ak Rakúska republika tvrdí, že rodinné dávky, ako aj sociálne a daňové výhody, na ktoré sa vzťahuje prispôsobovací mechanizmus, sú viazané na skutočne vynaložené výdavky na výživu detí, a súčasne vylučuje prispôsobenie ich výšky na základe rozdielu v kúpnej sile medzi rakúskymi regiónmi, ktorý napríklad medzi spolkovou krajinou Viedeň a spolkovou krajinou Dolné Rakúsko predstavuje 8 %, a to aj v prípade, ak sa tento členský štát domnieva, že takéto prispôsobenie je nevyhnutné z dôvodu rozdielov v kúpnej sile vo vzťahu k Spolkovej republike Nemecko alebo Talianskej republike, odhadovaných len na 2,6 % a 5,2 %.
- 68 Komisia sa domnieva, že prispôsobovací mechanizmus nie je porovnateľný s opravnými koeficientmi uplatňovanými na platy úradníkov Európskej únie a finančné podpory. Tento opravný koeficient sa predovšetkým neurčuje v závislosti od miesta bydliska detí, ale podľa miesta zamestnania úradníkov alebo miesta vyplácania dotknutej finančnej podpory.
- 69 Komisia pripomína, že odôvodnenie existencie prípadnej diskriminácie na základe cieľa spočívajúceho v ochrane pred rizikom narušenia finančnej rovnováhy systému sociálneho zabezpečenia predpokladá, že toto riziko je vážne. Zo správy Rechnungshof (Dvor audítorov, Rakúsko), nazvanej „Familienbeihilfe – Ziele und Zielerreichung, Kosten und Kontrollsystem“ (Rodinný prídavok – ciele a dosiahnutie cieľov, náklady a kontrolný systém), uverejnenej v júli 2018 (ďalej len „správa Dvora audítorov“), na ktorú sa odvoláva Rakúska republika v rámci postupu pred začatím súdneho konania, pritom vyplýva, že podpora zo štátneho rozpočtu sa po zvýšení paušálnych súm a súčasnom znížení zdrojov financovania rodinných dávok stala pre financovanie rodinných dávok nevyhnutnou. Okrem toho rodinné dávky určené pre deti s bydliskom v inom členskom štáte predstavujú len približne 6 % všetkých platieb a vplyv týchto dávok na financovanie rodinných dávok je predovšetkým výsledkom neexistencie primeraných kontrol podmienok ich poskytovania rakúskymi orgánmi.
- 70 Rakúska republika teda nemôže ako odôvodnenie uplatňovať, že musela reagovať na nerovnováhu spôsobenú finančnou podporou migrujúcich pracovníkov, a to najmä preto, že pracovníci pochádzajúci z iných členských štátov prispievajú k financovaniu rakúskeho sociálneho a daňového systému rovnako ako rakúski pracovníci bez ohľadu na miesto bydliska ich detí.

- 71 Vôľa rakúskeho zákonodarcu zabezpečiť, aby rodinné dávky alebo sociálne a daňové výhody mali rovnakú hodnotu pre všetky deti bez ohľadu na miesto ich bydliska, nepredstavuje odôvodnenie založené na naliehavom dôvode všeobecného záujmu. Odôvodnenia založené na úvahách spojených s rovnosťou zaobchádzania a s konzistentnosťou prispôsobovacieho mechanizmu sú okrem toho v rozpore s výnimkou z prispôsobovacieho mechanizmu v prospech rakúskych úradníkov vyslaných do zahraničia.
- 72 Rakúska republika popiera akúkoľvek nepriamu diskrimináciu migrujúcich pracovníkov. Pripomína, že poskytnutie sociálnych a daňových výhod rodičom má kompenzovať časť ich výdavkov súvisiacich s výživou ich detí. Na dosiahnutie tohto cieľa treba rozlišovať medzi situáciou pracovníkov, ktorých deti majú bydlisko v zahraničí, a situáciou pracovníkov, ktorých deti majú bydlisko v Rakúsku. Tieto situácie nie sú z dôvodu rozdielov v životných nákladoch v členských štátoch vecne porovnateľné. Prispôsobovací mechanizmus by nespôsobil rozdielne zaobchádzania s rovnakými situáciami, ale zaručoval by, aby sa s odlišnými situáciami zaobchádzalo odlišne.
- 73 Rakúska republika uvádza niekoľko príkladov prispôsobovacích mechanizmov rodinných dávok v závislosti od miesta bydliska, ktoré sa považujú za legálne, najmä z hľadiska práva Únie. Tento členský štát, podporovaný Dánskym kráľovstvom, tvrdí, že podľa stanoviska Európskeho výboru pre sociálne práva povereného dohľadom nad vykonávaním Európskej sociálnej charty, podpísanej v Turíne 18. októbra 1961, a zmenou tejto charty z 3. mája 1996, nebráni pravidlo zákazu diskriminácie uvedené v článku 12 ods. 4 uvedenej charty tomu, aby štát upravil dávky sociálneho zabezpečenia vyplácané na dieťa, ktoré má bydlisko v inom štáte, kde sú životné náklady výrazne nižšie.
- 74 Podľa Rakúskej republiky je prispôsobovací mechanizmus porovnateľný s opravným koeficientom stanoveným v Služobnom poriadku úradníkov Európskej únie, ktorý s cieľom zabezpečiť rovnakú kúpnu silu úradníkov nezávisle od miesta ich zamestnania zohľadňuje rozdiely v životných nákladoch medzi členskými štátmi. Program Erasmus+ obsahuje podobné pravidlo na účely prispôsobenia sumy príspevku na ubytovacie a cestovné náklady študentov.
- 75 Okrem toho zo záverov Rady z 9. októbra 2020 o posilnení ochrany minimálneho príjmu s cieľom bojovať proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu počas pandémie COVID-19 a po nej (11721/2/20), a konkrétnejšie s odvolaním sa na odporúčanie Rady 92/441/EHS z 24. júna 1992 o spoločných kritériách týkajúcich sa dostatočných zdrojov a sociálnej pomoci v systémoch sociálnej ochrany (Ú. v. ES L 245, 1992, s. 46), vyplýva, že na poskytnutie dávok, ktoré majú pokrývať určitú potrebu, sa musí prihliadnúť na životnú úroveň a cenovú úroveň v štáte pobytu.
- 76 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, sú rozdiely v kúpnej sile alebo cenovej úrovni v rámci Rakúska veľmi malé v porovnaní s rozdielmi, ktoré existujú medzi členskými štátmi. Rakúska republika tvrdí, že prispôsobenie rodinných dávok podľa regiónov toho istého členského štátu by viedlo k ťažkostiam, ktoré by odôvodňovali použitie výpočtu priemernej hodnoty podľa štátu, ktorý by vykonal Eurostat. Výhodou by bolo objektívne kritérium, ktoré umožňuje nezaoberať sa prípadmi, v ktorých existujú malé rozdiely kúpnej sily v porovnaní napríklad so situáciou v Nemecku alebo Taliansku.

- 77 Súdny dvor už uznal, že je legálne stanoviť jednotné sumy pre veľké regióny (rozsudok z 24. februára 2015, Sopora, C-512/13, EU:C:2015:108, bod 34) a že rozdiely v životných nákladoch medzi členskými štátmi môžu predstavovať zákonné rozlišovacie kritérium (rozsudky zo 17. júla 1963, Taliansko/Komisia, 13/63, EU:C:1963:20, a z 18. septembra 2014, Bundesdruckerei, C-549/13, EU:C:2014:2235, bod 34).
- 78 Rakúska republika spochybňuje tvrdenie Komisie, podľa ktorého prispôsobovací mechanizmus predstavuje nepriamu diskrimináciu, keďže sa neuplatňuje na deti s bydliskom v štáte, do ktorého bol vyslaný jeden z ich rodičov, ktorý má štatút rakúskeho úradníka. Tvrdí, že situácia vyslaného úradníka nie je porovnateľná so situáciou migrujúceho pracovníka, a to ani z právneho, ani z vecného hľadiska.
- 79 Na jednej strane medzinárodné právo, právo Únie a vnútroštátne právo uznávajú osobitosť situácie úradníkov vyslaných do zahraničia. Z článku 45 ods. 4 ZFEÚ, ako aj z článku 11 ods. 3 písm. b) a článku 13 ods. 4 nariadenia č. 883/2004 vyplýva, že úradníci vyslaní do zahraničia nemajú v hostiteľských štátoch nárok na rodinné prídavky, a teda ani nárok na rozdielové platby alebo na doplnkové dávky spojené s ich rodinnou situáciou. Navyše podľa rakúskeho práva sa úradníci vyslaní do zahraničia považujú za osoby, ktoré na účely ich systému sociálneho zabezpečenia, ako aj na účely daňového zaobchádzania vykonávajú svoju činnosť v tuzemsku. V občianskoprávných veciach je v ich prípade vždy daná všeobecná príslušnosť rakúskeho súdu.
- 80 Na druhej strane sa situácia migrujúcich pracovníkov líši od situácie úradníkov v tom, že preloženie, v rámci vnútroštátneho územia alebo do zahraničia, je neoddeliteľnou súčasťou ich činnosti. Hoci sa partneri a deti úradníkov vyslaných do zahraničia zvyčajne sťahujú s nimi, bydlisko a centrum rodinných záujmov však spravidla zostávajú v Rakúsku.
- 81 Pripustiť, že situácia úradníkov vyslaných do zahraničia je porovnateľná so situáciou migrujúcich pracovníkov, by znamenalo domnievať sa, že úradníci, ktorí sú vylúčení z prispôsobovacieho mechanizmu, sú znevýhodnení v porovnaní s migrujúcimi pracovníkmi. Pre väčšinu rakúskych úradníkov vyslaných do iných členských štátov, Švajčiarska alebo na územie zmluvných strán Dohody o EHP, sú totiž životné náklady vyššie než v Rakúsku.
- 82 Ak by Súdny dvor rozhodol, že pravidlá uplatniteľné na rakúskych úradníkov vyslaných do zahraničia predstavujú nepriamu diskrimináciu, Rakúska republika tvrdí, že táto diskriminácia je odôvodnená povinnosťou starostlivosti štátu o týchto úradníkov, ktorá je spojená s ich povinnosťou lojality voči štátu, pričom tieto dva aspekty predstavujú naliehavé dôvody všeobecného záujmu.
- 83 Okrem toho Rakúska republika tvrdí, že ak Komisia teraz zamýšľa tvrdiť, že rakúska právna úprava je nekonzistentná, je táto výhrada neprípustná, keďže nebola vznesená v odôvodnenom stanovisku.
- 84 Rakúska republika sa v každom prípade domnieva, že táto výhrada je nedôvodná. Pravidlá uplatniteľné na úradníkov vyslaných do zahraničia sa síce odchyľujú od všeobecného režimu uplatniteľného v Rakúsku, avšak sú súčasťou konzistentného systému založeného na medzinárodnom práve a práve Únie. Tieto pravidlá sa týkajú približne 400 rakúskych úradníkov vyslaných do zahraničia na územie zmluvných strán Dohody o EHP alebo Švajčiarska. Rodinné prídavky poberá iba časť týchto úradníkov. Treba teda zohľadniť judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej každá výnimka z vnútroštátnej právnej úpravy nevedie k tomu, že by táto právna

úprava bola nekonzistentná. Ustanovenia o výnimkách so značne obmedzenou pôsobnosťou neumožňujú dospieť k záveru o existencii nekonzistentnosti (rozsudok z 19. mája 2009, Komisia/Taliansko, C-531/06, EU:C:2009:315, body 69 a 73).

- 85 Subsidiárne Rakúska republika tvrdí, že aj keby bolo možné konštatovať nepriamu diskrimináciu, bola by táto diskriminácia odôvodnená legitímnym cieľom a nešla by nad rámec toho, čo je na dosiahnutie tohto cieľa nevyhnutné.
- 86 V prvom rade Komisia nepreukázala, že rakúsky zákonodarca sledoval osobitný cieľ rozpočtových úspor. Toto tvrdenie Komisie vyvracajú prípravné práce na prijatie prispôsobovacieho mechanizmu, a najmä posúdenie jeho dôsledkov z hľadiska účinnosti.
- 87 V druhom rade, pokiaľ ide o rodinné prídavky a daňový bonus na vyživované dieťa, Rakúska republika tvrdí, že keď tieto rodinné dávky prestali plniť svoj účel spočívajúci v kompenzácii časti výdavkov typicky spojených s výživou detí, pretože sú vyvážené v rovnakej výške do členských štátov, ktorých cenová úroveň bola odlišná od úrovne Rakúskej republiky, bolo potrebné zaviesť prispôsobovací mechanizmus. Cieľom tohto mechanizmu je totiž obnoviť funkciu podpory výživy detí a spravodlivosť sociálneho systému. Na dosiahnutie tohto sociálno-politického cieľa bolo potrebné zrušiť dávky, ktoré boli z dôvodu uplatňovania nediferencovanej výšky rodinných prídavkov nadmerné alebo nedostatočné. Keďže prispôsobovací mechanizmus stanovuje zvýšenie alebo zníženie súm vyplácaných v Rakúsku v pomere k cenovej úrovni v členskom štáte bydliska vyživovaného dieťaťa, zabezpečuje, aby každé dieťa skutočne dostalo dávku rovnakej ekonomickej hodnoty. To je nielen primerané, ale aj v súlade s odôvodnením 12 nariadenia č. 883/2004, podľa ktorého by sa mala venovať pozornosť tomu, aby sa zabezpečilo, že zásada rovnakého zaobchádzania s faktami alebo udalosťami nevedie k objektívne neopodstatneným výsledkom.
- 88 V treťom rade, pokiaľ ide o rodinný bonus „plus“ a ostatné daňové bonusy, Rakúska republika tvrdí, že uplatnenie prispôsobovacieho mechanizmu zaručuje, aby sa spravodlivo zohľadňovali skutočné výdavky a aby sa so všetkými daňovníkmi, ktorí vykonávajú zárobkovú činnosť a majú deti, zaobchádzalo rovnako, pokiaľ ide o ich schopnosť uhrádzať príspevky. Tento mechanizmus totiž zohľadňuje zásadu rovnosti zaobchádzania a zásadu schopnosti uhrádzať príspevky. Táto posledná uvedená zásada, zakotvená vo vnútroštátnych právnych poriadkoch, má svoj základ v právnych predpisoch Únie týkajúcich sa priamych daní a predstavuje všeobecnú zásadu daňového práva Únie. Súdny dvor vylúčil porovnateľnosť dvoch skutkových situácií vo vzťahu k poskytovaným príspevkom na expatriáciu, keď rozhodol, že „tieto situácie nie sú porovnateľné z hľadiska cieľa sledovaného uplatnením progresívnej sadzby dane, ktorá... nevyhnutne vychádza z posúdenia daňovej schopnosti daňovníkov vykonaného na základe životných podmienok v príslušnom členskom štáte“ (rozsudok z 15. septembra 2011, Schulz-Delzers a Schulz, C-240/10, EU:C:2011:591, bod 37).
- 89 Vo štvrtom rade Rakúska republika tvrdí, že vzhľadom na to, že prispôsobovací mechanizmus zaručuje, aby sa poskytla podpora alebo zníženie v rovnakej hodnote, neprekračuje tento mechanizmus rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa.
- 90 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, sú dodatočné administratívne výdavky vyplývajúce z prispôsobovacieho mechanizmu veľmi obmedzené. Na účely určenia príslušného štátu v súlade s nariadením č. 883/2004 je totiž vo veľkom počte prípadov v každom prípade potrebné určiť štát bydliska dotknutého dieťaťa. Počet detí s bydliskom v iných členských štátoch, ktoré majú nárok

na rodinné prídavky, sa zvýšil z 1 500 v roku 2002 na približne 130 000 v roku 2016. Dvor audítorov konštatoval, že prípady s cudzím prvkom „sa kontrolovali častejšie než vnútroštátne situácie z dôvodu posúdenia rizika“.

- 91 Rakúska republika spresňuje, že rozdielové platby, ktoré vypláca na deti, ktoré majú bydlisko v iných členských štátoch, sú často vyššie než primárne dávky v štáte bydliska detí.
- 92 Rakúska republika spochybňuje, že by bolo nespravodlivé, aby pracovníci platili v Rakúsku dane a príspevky a prispievali by tak na financovanie rodinných dávok a sociálnych a daňových výhod, a napokon ich poberali len vo forme dávok, ktorých hodnota je upravená, ak ich deti majú bydlisko v iných členských štátoch. Domnieva sa, že vymeriavací základ pre príspevky uhrádzané zamestnávateľom je irelevantný. Neexistuje žiadny vzťah medzi prípadnou daňovou povinnosťou a nárokom na štátom poskytované dávky.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 93 [Opravené uznesením zo 6. septembra 2022] Treba pripomenúť že Súdny dvor už rozhodol, že cieľom článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1408/71, ktorý bol sformulovaný v podstate rovnako ako článok 4 nariadenia č. 883/2004, bolo v súlade s článkom 39 ES, teraz článkom 45 ZFEÚ, zabezpečiť v prospech osôb, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, rovnosť v oblasti sociálneho zabezpečenia bez rozdielu štátnej príslušnosti odstránením akejkoľvek diskriminácie, ktorá v tejto súvislosti vyplýva z vnútroštátnych právnych predpisov členských štátov (rozsudok z 22. júna 2011, Landtová, C-399/09, EU:C:2011:415, bod 42).
- 94 Zásada rovnosti zaobchádzania uvedená v článku 45 ZFEÚ má svoje konkrétne vyjadrenie tiež v článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011, ktorý spresňuje, že pracovník, ktorý je štátnym príslušníkom určitého členského štátu, požíva na území iných členských štátov rovnaké sociálne a daňové výhody ako vlastní pracovníci, pričom posledné uvedené ustanovenie treba vykladať rovnako ako článok 45 ZFEÚ [rozsudok z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka), C-802/18, EU:C:2020:269, body 24 a 70, ako aj citovaná judikatúra].
- 95 Pojem „sociálna výhoda“, ktorý článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 vzťahuje aj na pracovníkov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi iných členských štátov, zahŕňa všetky výhody, či už sú, alebo nie sú spojené s pracovnou zmluvou, ktoré sa vo všeobecnosti priznávajú pracovníkom, ktorí sú vlastnými štátnymi príslušníkmi, a to v zásade z dôvodu ich objektívneho postavenia ako pracovníkov alebo na základe samotnej skutočnosti, že majú pobyt na štátnom území, pričom rozšírenie týchto výhod na pracovníkov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi iných členských štátov, sa javí ako spôsobilé uľahčiť ich mobilitu v rámci Únie, a teda ich integráciu v hostiteľskom členskom štáte, a odkaz uvedeného ustanovenia na sociálne výhody sa nemôže vykladať obmedzujúcim spôsobom [rozsudok z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka), C-802/18, EU:C:2020:269, body 25 a 29 a citovaná judikatúra].
- 96 Okrem toho z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že niektoré dávky môžu predstavovať tak rodinné dávky v zmysle článku 3 ods. 1 písm. j) nariadenia č. 883/2004, ako aj sociálnu výhodu v zmysle článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 [rozsudok z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka), C-802/18, EU:C:2020:269, body 45 a 46 a citovaná judikatúra].

- 97 V prejednávacom prípade nie je sporné, ako uviedol generálny advokát v bode 124 svojich návrhov, že rodinný prídavok a daňový bonus na vyživované dieťa sú rodinnými dávkami, na ktoré sa vzťahuje zásada rovnakého zaobchádzania stanovená v článku 4 nariadenia č. 883/2004, a zároveň sociálnymi výhodami, ktoré patria do pôsobnosti článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011, zatiaľ čo na rodinný bonus „plus“, daňový bonus pre domácnosť s jediným príjmom, daňový bonus pre rodiča samoživiteľa a daňový bonus z dôvodu výživného sa vzťahuje len zásada rovnakého zaobchádzania uvedená v článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011.
- 98 V každom prípade článok 4 nariadenia č. 883/2004, ako aj článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 konkretizujú pravidlo rovnosti zaobchádzania v oblasti sociálneho zabezpečenia zakotvené v článku 45 ZFEÚ. Tieto dve ustanovenia sa preto v zásade musia vykladať rovnako a v súlade s článkom 45 ZFEÚ.
- 99 V súlade s judikatúrou Súdneho dvora predstavuje takéto rozlišovanie založené na bydlisku, ktoré môže znevýhodniť najmä štátnych príslušníkov iných členských štátov, keďže osoby s bydliskom v inom členskom štáte sú najčastejšie cudzincami, nepriamu diskrimináciu z dôvodu štátnej príslušnosti, ktorá môže byť prípustná iba pod podmienkou, že je objektívne odôvodnená [rozsudok z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka), C-802/18, EU:C:2020:269, bod 56 a citovaná judikatúra].
- 100 V prejednávanej veci prispôsobovací mechanizmus mení výšku rodinných dávok a sociálnych výhod, ktorých sa týka, v závislosti od cenovej úrovne v mieste bydliska detí. Prispôsobenia smerom nahor alebo nadol sa teda uplatnia len v prípade bydliska dieťaťa mimo rakúskeho územia. Za týchto podmienok nemožno spochybňovať priamu súvislosť so štátom bydliska detí.
- 101 Ako pritom uviedol generálny advokát v bodoch 130 a 131 svojich návrhov, zníženie sumy rodinných dávok, ako aj sociálnych a daňových výhod vyplývajúcich z kritéria týkajúceho sa bydliska detí, ktoré stanovuje prispôsobovací mechanizmus, sa dotýka predovšetkým migrujúcich pracovníkov, keďže je oveľa pravdepodobnejšie, že ich deti budú mať bydlisko v inom členskom štáte (rozsudok z 20. júna 2013, Giersch a i., C-20/12, EU:C:2013:411, bod 44). Okrem toho zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že z dôvodu rozdielov medzi životnými nákladmi v týchto štátoch v porovnaní so životnými nákladmi v Rakúsku, ktoré odrážajú opravné koeficienty uvedené vo vyhláske o prispôsobení, veľká väčšina pracovníkov, ktorí uplatnili svoju slobodu pohybu z týchto štátov, sú tí, ktorí poberajú dávky a požívajú sociálne a daňové výhody v nižšej sume, než aká sa poskytuje vlastným pracovníkom.
- 102 Pokiaľ ide o tvrdenie Rakúskej republiky, podľa ktorého prispôsobovací mechanizmus zaručuje, aby sa s odlišnými situáciami zaobchádzalo odlišne z dôvodu rozdielov v cenových úrovniach medzi dotknutými štátmi, stačí uviesť, že rodinné dávky, ako aj sociálne a daňové výhody, na ktoré sa vzťahuje prispôsobovací mechanizmus, nie sú stanovené v závislosti od skutočných nákladov na výživu detí. Tieto dávky a výhody sú totiž paušálne a líšia sa v závislosti od počtu a prípadne veku detí bez zohľadnenia ich skutočných potrieb.
- 103 Z toho vyplýva, že prispôsobovací mechanizmus, ktorý na určenie výšky rodinných dávok a sociálnych a daňových výhod sa zakladá na kritériu bydliska detí v zahraničí, sa viac dotýka migrujúcich pracovníkov. Predstavuje teda nepriamu diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti, ktorú možno pripustiť len vtedy, ak je objektívne odôvodnená.

- 104 Súdny dvor opakovane rozhodol, že na to, aby bola takáto nepriama diskriminácia odôvodnená, musí byť spôsobilá na dosiahnutie sledovaného cieľa a nesmie ísť rámec toho, čo je na dosiahnutie tohto cieľa nevyhnutné [rozsudok z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka), C-802/18, EU:C:2020:269, bod 58 a citovaná judikatúra].
- 105 Odôvodnenie uvedené Rakúskou republikou, podľa ktorého je cieľom prispôsobenia výšky dávok pre deti nerezidentov zabezpečiť, aby podpora a následné zníženie rodinných výdavkov mali ekonomickú hodnotu zodpovedajúcu hodnote dávok pre deti s bydliskom v Rakúsku, je z dôvodov uvedených v bode 102 tohto rozsudku nedôvodné. Navyše, ako už bolo uvedené v bode 52 tohto rozsudku, dotknuté rodinné dávky a sociálne výhody prispôsobovaciemu mechanizmu nepodliehajú, ak deti majú bydlisko v Rakúsku, hoci je nesporné, že medzi regiónmi tohto členského štátu existujú rozdiely v cenových úrovniach porovnateľné s rozdielmi, ktoré môžu existovať medzi Rakúskom a inými členskými štátmi. Tento nedostatok konzistentnosti pri uplatňovaní tohto mechanizmu potvrdzuje, že odôvodnenie uplatnené Rakúskou republikou nemožno uznať.
- 106 Okrem toho nerovnosť zaobchádzania vyplývajúca z prispôsobovacieho mechanizmu nemožno odôvodniť cieľom zabezpečiť funkciu podpory a spravodlivosť sociálneho systému, na ktorý sa odvoláva Rakúska republika.
- 107 Po prvé, ako totiž uviedla Komisia počas písomnej časti konania na Súdnom dvore, správa Dvora audítorov nepreukazuje ani existenciu rizika vážneho narušenia finančnej rovnováhy, ktorému by bolo možné predísť samotným zavedením prispôsobovacieho mechanizmu, ani že by prispôsobovací mechanizmus mohol zjednodušiť správu rodinných dávok a sociálnych a daňových výhod. Aj keď by boli dodatočné náklady na prispôsobovací mechanizmus veľmi obmedzené, ako tvrdí Rakúska republika, nič to nemení na skutočnosti, že takéto dodatočné náklady existujú. Nie je však spochybnené, ako správne uviedol generálny advokát v bode 142 svojich návrhov, že tieto náklady znášajú všetci, ktorí prispievajú do štátneho rozpočtu. Okrem toho zo správy Dvora audítorov možno vyvodiť, že riziko ohrozenia finančnej rovnováhy systému sociálneho zabezpečenia nevyplýva z vyplácania dávok pracovníkom, ktorých deti majú bydlisko mimo územia Rakúska, keďže sa odhaduje, že tieto dávky predstavujú len približne 6 % výdavkov na rodinné dávky, ale že toto riziko môže vyplývať z neexistencie primeranej kontroly, pokiaľ ide o poskytovanie týchto dávok.
- 108 Ďalej, sloboda pohybu pracovníkov v rámci Únie sa zakladá na viacerých zásadách, medzi ktoré patrí zásada rovnosti zaobchádzania. Jej vykonávanie v oblasti sociálneho zabezpečenia je okrem toho zabezpečené právnou úpravou Únie, ktorá je založená najmä na zásade uplatnenia jednej právnej úpravy v tejto oblasti. Cieľom tejto zásady zakotvenej v článku 11 ods. 1 nariadenia č. 883/2004 je odstrániť nerovnosti v zaobchádzaní, ktoré by pre pracovníkov pohybujúcich sa v rámci Únie vyplývali z čiastočného alebo úplného súbehu uplatniteľných právnych predpisov. V súlade s článkom 11 ods. 3 tohto nariadenia, aby sa v čo najväčšej miere zabezpečila rovnosť zaobchádzania so všetkými osobami zamestnanými na území členského štátu, osoba, ktorá je zamestnaná alebo samostatne zárobkovo činná v členskom štáte, spravidla podlieha právnym predpisom tohto členského štátu a musí v ňom v súlade s článkom 4 uvedeného nariadenia poberať rovnaké dávky ako štátni príslušníci toho istého štátu.
- 109 Napokon Súdny dvor opakovane rozhodol, že popri daniach a príspevkoch na sociálne zabezpečenie, ktoré platia v hostiteľskom členskom štáte na základe pracovnej činnosti, ktorú v tomto štáte vykonávajú, prispievajú migrujúci pracovníci aj na financovanie sociálnej politiky

tohto štátu. Preto musia mať z toho prospech za rovnakých podmienok ako pracovníci, ktorí sú jeho štátnymi príslušníkmi (rozsudok z 10. júla 2019, Aubriet, C-410/18, EU:C:2019:582, bod 33 a citovaná judikatúra). Táto skutočnosť tak podporuje význam prístupu, podľa ktorého by sa s migrujúcimi pracovníkmi malo zaobchádzať rovnako, pokiaľ ide o rodinné dávky, ako aj daňové a sociálne výhody.

- 110 V prejednávanej veci je nesporné, že rakúske rodinné prídavky sú financované z príspevkov zamestnávateľov vypočítaných na základe celkovej výšky miezd pracovníkov, ktorých zamestnávajú, takže migrujúci pracovník sa podieľa na určení výšky súm platených jeho zamestnávateľom rovnakým spôsobom ako vlastný pracovník, a to bez ohľadu na miesto bydliska detí týchto pracovníkov. To isté platí, pokiaľ ide o rodinný bonus „plus“ a ostatné daňové bonusy podliehajúce prispôsobovaciemu mechanizmu, pretože tieto daňové výhody sú financované z dane z príjmov pracovníkov bez ohľadu na to, či ich dieťa má alebo nemá bydlisko na rakúskom území.
- 111 Za týchto podmienok a ako uviedol generálny advokát v bode 146 svojich návrhov, treba dospieť k záveru, že rozdielne zaobchádzanie podľa miesta bydliska dieťaťa dotknutého pracovníka zavedené prispôsobovacím mechanizmom nie je ani vhodné, ani nevyhnutné na účely zabezpečenia funkcie podpory, ako aj spravodlivosti sociálneho systému.
- 112 Druhý žalobný dôvod Komisie treba preto tiež považovať za dôvodný.
- 113 S prihliadnutím na už vyššie uvedené treba konštatovať, že:
- Rakúska republika si tým, že zaviedla prispôsobovací mechanizmus uplatniteľný na rodinné prídavky a daňový bonus na vyživované dieťa pre pracovníkov, ktorých deti majú trvalé bydlisko v inom členskom štáte, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článkov 4 a 67 nariadenia č. 883/2004, ako aj z článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011, a
  - Rakúska republika si tým, že pre migrujúcich pracovníkov, ktorých deti majú trvalé bydlisko v inom členskom štáte, zaviedla prispôsobovací mechanizmus uplatniteľný na rodinný bonus „plus“, daňový bonus pre domácnosť s jediným príjmom, daňový bonus pre rodiča samoživiteľa a daňový bonus z dôvodu výživného, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011.

O trovách

- 114 Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazat' Rakúsku republiku na náhradu trov konania a Rakúska republika nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat' ju na náhradu trov konania.
- 115 V súlade s článkom 140 ods. 1 a 2 rokovacieho poriadku, podľa ktorého členské štáty, zmluvné štáty Dohody o EHP, ktoré nie sú členskými štátmi, ako aj Dozorný úrad EZVO, ktorí do konania vstúpili ako vedľajší účastníci konania, znášajú svoje vlastné trovy konania, Česká republika, Dánske kráľovstvo, Chorvátska republika, Poľská republika, Rumunsko, Slovinská republika a Slovenská republika, ako aj Nórske kráľovstvo a Dozorný úrad EZVO znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. Rakúska republika si tým, že zaviedla prispôsobovací mechanizmus vyplývajúci zo zmien vykonaných v § 8a Bundesgesetz betreffend den Familienlastenausgleich durch Beihilfen (spolkový zákon o kompenzácii rodinných výdavkov prídavkami) z 24. októbra 1967, v znení Bundesgesetz mit dem das Familienlastenausgleichsgesetz 1967, das Einkommensteuergesetz 1988 und das Entwicklungshelfergesetz geändert werden (spolkový zákon, ktorým sa mení spolkový zákon o kompenzácii rodinných výdavkov prídavkami z roku 1967, zákon o dani z príjmu fyzických osôb z roku 1988 a zákon o postavení rozvojových pracovníkov) zo 4. decembra 2018, a v § 33 Bundesgesetz über die Besteuerung des Einkommens natürlicher Personen (spolkový zákon o zdaňovaní príjmu fyzických osôb) zo 7. júla 1988, v znení Jahressteuergesetz 2018 (daňový zákon za rok 2018) zo 14. augusta 2018, a spolkového zákona, ktorým sa mení spolkový zákon o kompenzácii rodinných výdavkov prídavkami z roku 1967, zákon o dani z príjmu fyzických osôb z roku 1988 a zákon o postavení rozvojových pracovníkov zo 4. decembra 2018, uplatniteľný na rodinné prídavky a daňový bonus na vyživované dieťa pre pracovníkov, ktorých deti majú trvalé bydlisko v inom členskom štáte, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článkov 4 a 67 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, ako aj z článku 7 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 492/2011 z 5. apríla 2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie.
2. Rakúska republika si tým, že pre migrujúcich pracovníkov, ktorých deti majú trvalé bydlisko v inom členskom štáte, zaviedla prispôsobovací mechanizmus vyplývajúci zo zmien vykonaných v § 8a Bundesgesetz betreffend den Familienlastenausgleich durch Beihilfen (spolkový zákon o kompenzácii rodinných výdavkov prídavkami) z 24. októbra 1967, v znení Bundesgesetz mit dem das Familienlastenausgleichsgesetz 1967, das Einkommensteuergesetz 1988 und das Entwicklungshelfergesetz geändert werden (spolkový zákon, ktorým sa mení spolkový zákon o kompenzácii rodinných výdavkov prídavkami z roku 1967, zákon o dani z príjmu fyzických osôb z roku 1988 a zákon o postavení rozvojových pracovníkov) zo 4. decembra 2018, a v § 33 Bundesgesetz über die Besteuerung des Einkommens natürlicher Personen (spolkový zákon o zdaňovaní príjmu fyzických osôb) zo 7. júla 1988, v znení Jahressteuergesetz 2018 (daňový zákon za rok 2018) zo 14. augusta 2018, a spolkového zákona, ktorým sa mení spolkový zákon o kompenzácii rodinných výdavkov prídavkami z roku 1967, zákon o dani z príjmu fyzických osôb z roku 1988 a zákon o postavení rozvojových pracovníkov zo 4. decembra 2018, uplatniteľný na rodinný bonus „plus“, daňový bonus pre domácnosť s jediným príjmom, daňový bonus pre rodiča samoživiteľa a daňový bonus z dôvodu výživného, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011.
3. Rakúska republika znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania vynaložené Európskou komisiou.
4. Česká republika, Dánske kráľovstvo, Chorvátska republika, Poľská republika, Rumunsko, Slovinská republika a Slovenská republika, ako aj Nórske kráľovstvo a Dozorný úrad EZVO znášajú svoje vlastné trovy konania.

Podpisy